

Miljöredovisning enligt EMAS

för Hr Björkmans Entrémattor AB 2016

FÖRETAGET – verksamheten

Hr Björkmans Entrémattor AB är ett privatägt företag som är helt inriktat på uthyrning samt bytesservice av entrémattor. Företaget som är beläget på Stora Bernstorp utanför Malmö startade hösten 1993 och har haft en positiv utveckling sedan starten. Verksamheten, som är koncentrerad till Skåne, Södra Halland, Göteborg, Stockholm samt Kalix med omnejd, omsätter cirka 30 miljoner och sysselsätter för tillfället 27 personer. Antalet kunder är ca 3400.

Service och kvalitet är honnörsord i affärsidén; *"Uthyrning av entrémattor med fokus på leveranskvalitet. Med leveranskvalitet menas allt som har med produkten att göra, d v s sättet att leverera, liksom mattans kvalitet."*

Syftet med denna miljöredovisning är att ge allmänheten en överblick av företagets verksamhet samt dess miljöpåverkan. Granskning av miljöredovisningen utförs varje år. Alla som önskar är alltid välkomna att besöka vårt företag för att ytterligare information.

Välkommen att läsa rapporten nedan/eller på besök.

Hr Björkmans Entrémattor AB

Carl-Johan Björkman

Produkterna

Hela vår verksamhet bygger från grunden på en cirkulär affärsmodell där vi förenar högkvalitativa och varaktiga produkter med en tjänst som vårdar och bevarar produktens kvalitet så att den kan tjäna sitt syfte om och om igen. Exempelvis har vi entrémattor som varit i omlopp i mer än 10 år. Entrémattorna som är vår huvudprodukt hämtas och lämnas enligt en förutbestämd bytesintervall och fungerar som en barriär mellan ett smutsigt och ett rent område. Mattorna finns i en rad olika storlekar, kvalitéer och utseenden för att passa in i olika miljöer. Dessutom finns möjlighet att sp sin egen design och logotyp på mattan.

Kunderna

Våra kunder representerar alla branscher. Allt från stora industri- och tjänsteföretag till offentlig verksamhet samt enskilda butiker och butikskedjor.

Miljöledning

Eftersom våra tjänster och produkter är miljövänliga var det naturligt att lägga in miljöaspekten i hela verksamheten. Till hjälp har vi använt oss av SS-EN ISO 14001 standarden samt EU:s miljöstyrnings- och miljörevisionsordning, EMAS. Miljöledningssystemet fungerar som verktyg att uppnå uppsatta miljömål samt en kontrollfunktion till ständig miljöförbättring. Vår målsättning är att vara marknadens bästa miljövänliga alternativ för våra kunder. Företagets samtliga anställda har fått både extern och intern utbildning avseende miljöfrågor. Vi har identifierat lagar som företaget berörs av utifrån vår påverkan på miljön. Dessa utvärderas 1 gång per år och redovisas i vårt miljöledningssystem. Sedan år 2008 är vi inte anmälningspliktiga enligt Miljöbalken.

Miljöledningssystemet revideras regelbundet av både extern och intern revisor, för att säkerställa dess funktion. Den externa kontrollen genomförs av en ackrediterad miljökontrollant från SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut.

Verksamhetens miljöpåverkan

Ur miljösynpunkt kan vår miljöpåverkan delas upp i två huvudområden, **direkta och indirekta** betydande miljöaspekter. Den **direkta** betydande miljöaspekten som vi har identifierat är distribution och tvätt. En betydande **indirekt** miljöaspekt däremot är personalens resor till och från arbetet. De viktigaste positiva betydande miljöaspekterna är återanvändning av mattor och vattnet i tvätten. Svårigheten uppstår när de indirekta miljöaspekterna skall redovisas. Det är svårt att mäta dess påverkan på miljön eller koppla aktiviteterna till resultat. Men vi har kunnat konstatera att dessa påverkas av interna och externa beslut.

Transporterna

Transporterna sker med företagets egna lätta lastbilar. Drivmedlet i bilarna är med undantag från bilen i Norrbotten biogas som ur miljösynpunkt är det bästa alternativet för närvarande på marknaden. I företagets verksamhet är det transporter som utgör den mest betydelsefulla miljöpåverkan med avseende på förbränning av fossila bränslen.

Det som i huvudsak påverkar miljön från transporterna är koldioxid som ger upphov till växthuseffekten, kvävedioxid som försurar, bidrar till övergödning och bildning av marknära ozon, samt kolväten som också bidrar till marknära ozon. Detta gör att vi fokuserar vårt miljöarbete på effektiv distributionsplanering och kontinuerligt mäter bränsleförbrukning i liter per mil och km per mattbyte och anger dessa som emissioner till luft. Vi har dessutom en egen gasmack på vår tomt som är ett projekt tillsammans med EON. I vår ”egen” gasmack tankas våra distributionsbilar under natten och vi kan minska vår körsträcka ytterligare. I

dagsläget täcker vi större delen av Skåne, Södra Halland, Göteborg, Stockholm samt Norrbotten med koncentration till storstäderna.

Utöver distributionen av mattor transporterar sig även företagets säljare och anställda i ledningsfunktion. Alla företagets personbilar är gasbilar förutom bilen som görs i Norrbotten. Utöver företagets egna bilar kör en del av säljarna sina egna bilar i tjänsten och de är företrädesvis bensinbilar.

Den årliga körsträckan 2016 uppgick till ca 38 537 mil. Distributionsbilarna stod för 22 714 utav milen, tjänstebilar personbilar 9 612 utav milen och privata bilar i tjänst 6 211 utav milen.

Tvätteriet

Sedan september 1997 tvättas våra mattor i en anläggning där 80-98% av vattnet återanvänds i ett slutet system. Vattnet renas biologiskt av mikroorganismer. Vattnet i systemet håller ca 33°C och behöver endast värmas upp med ca 7 grader. Till det slutna vattensystemet tillförs även regnvatten sedan sommaren 2005. Uppvärmning av vatten sker genom en biogaseldad panna. Även företagets torktumlare är biogasdriven.

Naturligt rent med bioteknik

Vi arbetar ständigt med att stärka vår miljöprofil. Som ett led i denna miljöinsats införde vi en ny unik tvättmetod i vår tvätterianläggning hösten 2012. Som det första matttvätteriet i världen började vi använda bioteknologiska tvättmedel.

Idag går ca 50 % av all olja som vi plockar upp ur jordskorpan åt till att producera kemiska molekyler, som är de aktiva ämnena i traditionella rengöringsmedel. På sikt är detta en ohållbar utveckling. Bioteknik går istället ut på att få naturens egna mikroorganismer, t.ex. bakterier, svampar och mögel, att producera reaktiva ämnen som rengör i stort sett helt utan hjälp av kemikalier. Naturliga enzymer och proteiner bryter ner och tar bort fett och smuts, och efterlämnar bakterier som fortsätter att göra rent och ta bort lukt. Den här typen av bakterier är helt ofarliga för människor, djur och natur.

Bakterierna är som mest effektiva i låga vattentemperaturer. Vi har därför sänkt temperaturen i tvättvattnet ytterligare. Eftersom rengöringen dessutom sker i stort sett helt utan kemikalier, så har vår nya tvättmetod en gynnsam påverkan på miljön. Men det är inte bara miljön som är vinnare, utan även våra kunder. Enligt tester blir ytspänningen bättre när mattorna tvättats med bioteknik. Detta innebär att mattorna kan suga upp mer vätska. Ju mer smuts och vätska som fastnar i entrémattan, desto renare blir det inne i våra kunders lokaler.

Miljöredovisning i siffror 2016

Dessa siffror uppdateras och redovisas i januari varje år. Syftet är att på ett enkelt och överskådligt sätt visa med siffror hur vi påverkar miljön.

Bilavgaser/drivmedel:	Å 2016	År 2015
(schabloner)		
Total körsträcka:	38537 mil ¹	27 915 mil ²
Bensin:		
- Kolväten, CHX, NMVOC	13,96 kg	8,1 kg
- Kvävedioxid+ Kväveoxid, NO _x	13,71 kg	7,86 kg

¹ Total sträcka inräknad körd i tjänst. Tjänstebilar och privata bilar.

² Privata bilars tjänstemil inte inräknat 2015. Utöver det har vi kört 8 864 mil med privata fordon i tjänsten.

	- Koldioxid, CO ₂	16023 kg	9190 kg
	- Svaveldioxid, SO ₂	6,11 kg	3,51 kg
Diesel:	- Kolväten, CHX, NMVOC	10,08 kg	2,83 kg
	- Kvävedioxid+ Kväveoxid, NO _x	52,46 kg	14,72 kg
	- Koldioxid, CO ₂	14479,92 kg	4062 kg
	- Svaveldioxid, SO ₂	3,66 kg	1,03 kg
Biogas:	- Kolväten, CHX, NMVOC	19,61 kg	18,42 kg
	- Kvävedioxid+ Kväveoxid, NO _x	47,55 kg	44,66 kg
	- Koldioxid, CO ₂	3566 kg	3350 kg
	- Svaveldioxid, SO ₂	4,75 kg	4,47 kg
Totalt bilar i tjänst:	- Kolväten, CHX, NMVOC	43,66 kg	29,26 kg
	- Kvävedioxid+ Kväveoxid, NO _x	113,71 kg	67,24 kg
	- Koldioxid, CO ₂	34 070 kg	16 601 kg
	- Svaveldioxid, SO ₂	14,53 kg	9 kg

Produktion		År 2016	År 2015
Tvätt:	- Tvättad mängd	805 ton	755 ton
Biogas:	- Kolväten, CHX, NMVOC	6,56 kg	6,91 kg
	- Kvävedioxid+ Kväveoxid, NO _x	15,91 kg	16,74 kg
	- Koldioxid, CO ₂	1193,06 kg	1255,73 kg
	- Svaveldioxid, SO ₂	1,59 kg	1,67 kg
El:	- El förbrukning	82 702 KWh	85 720 KWh
Tillsatsvaror:	- Vatten (80-98% återv)	502 m ³	446 m ³
	- Tvättmedel	1,83 ton	1,53 ton

Fastighet uppvärmning		År 2016	År 2015
Biogas:	- Kolväten, CHX, NMVOC	17,66 kg	19,45 kg
	- Kvävedioxid+ Kväveoxid, NO _x	42,82 kg	47,15 kg
	- Koldioxid, CO ₂	3211,31 kg	3536 kg
	- Svaveldioxid, SO ₂	4,28 kg	4,72 kg

Totalt utsläpp distribution, produktion och fastighet		År 2016	År 2015
	- Kolväten, CHX, NMVOC	67,88 kg	55,61 kg
	- Kvävedioxid+ Kväveoxid, NO _x	172,44 kg	131,13 kg
	- Koldioxid, CO ₂	38474 kg	21393 kg
	- Svaveldioxid, SO ₂	20,4 kg	15,39 kg

Miljöpolicy

Hr Björkmans Entrémattors miljöpolicy är ett led i **vår strävan att inta tätpositionen** i branschen beträffande miljöansvar och miljövänligt handlande både vad gäller våra tjänster/produkter och hur vi framställer/levererar dem.

Hr Björkmans Entrémattor ser till att

- efterleva och/eller ligga steget före gällande miljölagstiftning
- arbeta aktivt med uppsatta miljömål och därmed förebygga miljöföroreningar genom optimering av transporter samt en effektiv energianvändning
- sprida kunskapen både bland kunder, anställda och leverantörer
- nyttan för kunden ska alltid vägas in

Betydande miljöaspekter och miljömål

I samband med införandet av miljöledningssystemet gjordes en miljöutredning av en extern miljökonsult för att kartlägga våra betydande miljöaspekter. För varje miljöaspekt har vi sedan gjort en värdering av aspekterna som sedan har resulterat i ett miljöprogram. Med hjälp av detta kunde vi bland annat konstatera att våra transporter är den mest betydande miljöaspekten. Nästa steg blev att göra instruktioner för hur vi skall göra för att nå våra miljömål och vilka mätställen som skall användas och rapporteras. Vi lämnar regelbundet prover på avloppsvatten och slam på analys för att kontrollera innehållet. Vi vill även nämna fyra positiva miljöaspekter från vår verksamhet. Den första är att vår verksamhet bygger på ett återanvändningskoncept, där vi tvättar och återanvänder våra produkter. Samma mattor kan vara i bruk i upp till tio år. Den andra aspekten är att vi återanvänder nästan allt vatten som vi använder i tvättprocessen och har därmed en väldigt låg vattenförbrukning. Tredje är att vi använder bioteknologiskt tvättmedel som är mycket mer skonsam för miljö än traditionella tvättmedel. Till sist kan vi nämna att våra entrémattor tillsammans med grus även samlar upp miljöfarligt kadmium. Processvattnet i tvätten sedimenteras sedan och slammet transporteras bort till deponi i samband med tömning av tankarna.

Här följer våra viktigaste målsättningar:

1. Transporter - hålla körningen planerad så att km/matta hålles låg.
- minska liter/km med fasta tal på respektive geografiskt område.
2. Försäljning - planera kundbesök så att transporter hålls nere
3. Produktion - alla uppgifter mäts regelbundet så att förbrukningen inte ökar.

	Mål 2013	Utfall 2013	Mål 2014	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Mål 2017
Km/matta	1,26	1,52	1,40	1,54	1,40	1,47	1,40	1,45	1,40
Sälj km/avtal	120	261	120	264	120	303	180	222	250
Vatten liter/kg	0,45	0,47	0,39	0,49	0,39	0,58	0,39	0,62	0,45

2017 har vi lämnat mål km/ matta på samma nivå som 2016 och justerat upp km/ avtal och liter/ kg. Säljarna ligger långt ifrån målet och i det nya området i Norrbotten är avstånden stora. Trots det har km per avtal minskat rejält pga av en stor försäljningsökning. Även antalet km per levererad matta har minskat trots att avstånden är långa i Norrbotten. Detta beror på en ökad turoptimering i framförallt Stockholm och Göteborg. Vattenförbrukningen är något högre 2016 än 2015 och det beror på att vi hade problem med tankarna i början av året och var tvungna att göra extra tömningar. Vi jobbar aktivt för att uppnå dem och vi tror att det är möjligt. När vi sätter upp våra mål tittar vi på nivåerna som vi har legat på en gång i tiden och vilka nya förutsättningar som finns och sätter målen på en låg men även nåbar nivå.

KÄRNINDIKATORER FÖR ÅR	2016	2015
<u>Energieffektivitet totalt för verksamheten</u>		
Sammanlagd årlig tillförsel av energi	1028	627 MWh
Sammanlagd årlig produktion – tvättade mattor	804	755 ton
Förhållandet mellan direkt energi och produktion	1,28	0,83 MWh/ton
2016 års nyckeltal är inte direkt jämförbara då 2015 tal enbart avser biogas och 2016 tal inkluderar all energitillförsel för verksamheten inklusive egenproducerad solex.		
<u>Materialeffektivitet produktion</u>		
Sammanlagd årlig tillförsel av tvätt kemikalier	1,83	1,57 ton
Sammanlagd årlig produktion – tvättade mattor	804	755 ton
Förhållandet mellan tvätt kemikalier och produktion	0,002	0,002 ton/ton
<u>Vatten produktion</u>		
Sammanlagd årlig tillförsel av vatten	502	446 m ³

Sammanlagd årlig produktion - tvättade mattor	804	755 ton
Förhållandet mellan vatten och produktion ange enhet	0,62	0,59 m ³ /ton

Avfall

Sammanlagd årlig avfallsproduktion:

- Brännbart (utrangerade mattor)	3,51	20,03 ton
- Returpapper	1,14	1,01 ton
- Wellpapp	0,26	0,26 ton
- Oljeslam/specialavfall	10,48	13,12 ton
Totalt:	15,39	34,42 ton

Sammanlagd årlig produktion – tvättade mattor	804	755 ton
Förhållandet mellan avfall och produktion	0,019	0,046 ton/ton

Utrangeringar av mattor var lägre 2016 därav minskningen.

Utsläpp

Sammanlagd årligt utsläpp i luften (totalt bilar, fast.samt prod.):

- Kvävedioxid+ Kväveoxid, NO _x	0,17	0,13 ton
- Svaveldioxid, SO ₂	0,02	0,01 ton
- Koldioxid, CO ₂	39,7	21,39 ton
Totalt:	39,89	21,53 ton

Biologisk Mångfald

Vi har kommit fram till att kärnindikatorn biologisk mångfald inte är relevant för våra betydande direkta miljöaspekter och därmed valt att inte redovisa den. Anledningen till detta är att våra kemikalier är märkta med Bra Miljöval och att vi återcirkulerar vårt vatten och transporterar bort sediment till deponi. Vattnet som vi inte klarar av att rena släpps ut till en av Burlövs Kommun kontrollerad enhet (Va syds vattenverk).

Kommentar till utfallet och målen

Under år 2016 har vår produktion ökat med 6,5 % från 755 ton till 804ton och utsläpp har ökat med 85 %. Detta beror till stor del på ett ökat användande av diesel och bensin och att vi valt att redovisa på ett annat sätt. Den ökade dieselanvändningen beror på att diesel används i Norrbotten av en transportbil och en säljbil. Vi använder fortfarande biogas till våra övriga distributionsbilar, köper vindkraftsel, återanvänder vatten i produktion och använder bioteknologiskt tvättmedel. Den ökade bensin användningen förklaras främst av att vi inkluderat körda tjänstekilometer med privata bilar och exkluderat privat körda kilometer med tjänstebilar. Det har gjort att vi fått en betydande ökning av antal kilometer körda med bensinbilar och en nästan lika stor minskning med kilometer körda på gas.

Vår solcellsanläggning fortsätter att producera i nivå med föregående år. Under 2016 producerade den 91 000 kwh vilket är ungefär 60 % av vår förbrukning. 38 000 kWh utav detta gick ut till EONS nät och bidrog till att andra kunder till EON fick grön el under året.

Vi har satt det nya målen för 2017 på ungefär samma nivå som 2016 eftersom vi inte har nått dem. En av anledningar till att vi inte lyckades nå våra mål är att vi utvidgar vår verksamhet till nya orter. Nya geografiska områden resulterar i längre körsträcka i början och det tar tid att optimera distribution på de nya områdena. I enlighet med Miljöcertifiering ISO 14001:2004 pågår det kontinuerligt ett arbete med ständiga miljöförbättringar för att nå de högt uppsatta målen.

Den största betydande miljöpåverkan utgörs av transporter och utöver antalet körda kilometer är valet av bränsle viktigt för att få ner utsläppen. Varje förändring som gör att vi kör mer på diesel och bensin leder till att utsläppen skjuter i höjden. För närvarande är diesel det enda möjliga alternativet i Norrbotten men så fort det finns ett alternativ är vi beredda att byta. Vi förbättrar ständigt våra turer för att minska antalet km per levererad matta. När man bryter ner detta på varje enskilt område ser det bra ut i både Malmö, Stockholm och Göteborg och att antalet km per matta har minskat på alla tre områdena. Att det inte minskat mer på totalen beror på Norrbotten och de avstånd som finns mellan kunderna där.

Akrediterad kontrollant

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, ackrediterings nr 1002.

Namn Jonas Madsen

Datum för godkännande,

Uppdaterad :